

Preek 23-04-2017

Ds Richard Vissinga

Johannes 20, 19 – 31

Beloken Pasen

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Pasen, het bericht en het feest van de Opgestane Heer roept niet alleen maar enthousiasme op, maar ook veel verlegenheid.

Het paasevangelie staat zo haaks op ons leven van alledag. Het leven, waarin jonge levens in de knop gebroken worden, waarin wij door gemene ziektes van elkaar worden losgescheurd en het leven, waarin kinderen, vrouwen en ouderen door moorddadige bendes worden gedood als grof vuil, dat wordt vernietigd.

In die wereld, die er vroeger niet zo heel veel anders uitzag dan nu, daarin horen we de woorden van een weggerolde steen, van een leeg graf en van een opgestane Heer.

Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar; ze hadden de deuren afgesloten, omdat ze bang waren voor de Joden.

Zo luidt bij Johannes het vervolg van het paasevangelie. Het is een bemoedigend beeld voor iedereen die moeite heeft met de grote woorden van Pasen. De eerste getuigen kruipen dichtbij elkaar.

Hun wereld is niet veranderd en zelf zijn ze door de opstanding van Jezus ook niet erg veranderd.

Op de avond van die eerste dag zitten zij bang, stil en ineengedoken bij elkaar achter gesloten deuren.

Terwijl zij in die stemming van somberheid en angst verkeren, staat plotseling de Opgestane Heer in hun midden! Onvermoed en onverklaarbaar. Dwars door de dichte deuren heen. Over barrières van angst heen. En hij zegt: 'ik wens jullie vrede' en vervolgens toont hij hun zijn handen en zijn zijde.

Johannes is er in zijn evangelie in het bijzonder op uit om het lijfelijke en het zintuiglijke van de opstanding te beklemtonen. Voor hem betekent de opstanding meer dan dat Jezus voortleeft in de gedachten en in het geloof van zijn leerlingen. Het is bij Johannes belangrijk dat je de opgestane met handen kan tasten! Vandaar die handen en die zijde, met daarin de wonden van spijkers en lans!

Met dat hij zegt: 'Ik wens jullie vrede', toont hij de tekenen van zijn verschrikkelijke dood.

Die twee hangen samen, de dood van Jezus en de vrede voor zijn leerlingen.

Jezus heeft in het evangelie duidelijk gemaakt, dat de vrede die hij brengt een andere is dan zoals de wereld die geeft. Dit is geen vrede van de korte duur, niet één die ondergraven wordt door argwaan, noch gegrond is in eigenbelang. De vrede van Jezus komt uit het hart van God.

Het is een vrede, waar de engelen bij Jezus' geboorte van zongen: vrede op aarde.

Jezus is het teken van Gods oneindige goedgunstigheid jegens mensen en Gods onophoudelijk bedacht zijn op het goede voor hen. Hij wil niets liever dan dat zij in werkelijke vrede leven, samen met elkaar op Gods goede aarde.

Die vrede brengt hij hen. Zo breekt hij hen open uit hun somberheid en angst.

De leerlingen zijn blij, dat zij Jezus zien. En opnieuw wenst Jezus hen vrede! Want daar is hij op uit!

En dan volgt een bevel: 'Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit'.

De vrede van Christus is niet alleen een woord om in te drinken of aan op te ademen, een pleister op de wonde of een balsem voor de ziel. Het is een woord, dat oproept om op te staan, om mee op weg te gaan, om dichte deuren te openen, achter dikke muren vandaan te komen, om mee midden in het leven en in de wereld te gaan staan. 'Ik zend jullie uit' zegt Jezus. De wereld in. Zoals de Vader mij heeft uitgezonden.

Wie goed leest ontdekt dat er in Johannes twee verschillende woorden gebruikt, die vertaald worden met 'zenden'. De eerste keer – zoals de Vader mij heeft uitgezonden (apostalloo) – duidt het op diepe verwantschap, op eensgezindheid, op gericht zijn op hetzelfde.

De tweede keer – zo zend ik jullie uit (pempoo) – geeft gewoon aan wat wij moeten doen. Het is het woord van een vader tot zijn kind, dat iets voor hem moet doen, van een heer aan zijn knecht; het is een opdracht.

Het kruis van Jezus staat er tussen. De zending van de Zoon door de Vader is uitgelopen op het kruis.

De zending van de leerlingen door de Zoon is geworteld in het kruis.

Aan het kruis heeft Jezus als het lam van God de zonden van de wereld weggedragen.

Zo is de weg gebaand naar een nieuw leven, naar een nieuw mens-zijn, naar een nieuwe schepping.

Want precies dát gebeurt hier, op de avond van die grote, eerste dag. Daar wordt een nieuwe mens geschapen, daar krijgt de mens een nieuwe adem ingeblazen.

Want na dit gezegd te hebben, blies Jezus over zijn leerlingen heen en zei: 'Ontvang de Heilige Geest'.

In Genesis 2 lezen we dat God de mens maakt. Hij formeert de mens uit stof van de aarde.

Pas als God hem adem heeft ingeblazen is daar de mens, zoals God hem voor ogen stond en doet hij waartoe hij wordt geroepen: de dieren hun naam geven, de aarde bebouwen en bewerken.

Maar hij doet ook waartoe hij niet geroepen is. Zijn grenzen overschrijden. Als God zijn.

Waar dat toe leidt, tekent de bijbel in donkere kleuren. De zondeval noemt de bijbel dat.

Gehoor geven aan duivelse influisteringen.

Je moet wel een heel beperkt beeld van de mens hebben wil je geloven in zijn goedheid. Want niet alleen de bijbel vertelt van alle gemiste kansen, van de tekorten en de schuld die mensen oplopen in het leven aan elkaar en aan God, ook de krant schrijft iedere dag over de ellende die mensen elkaar aandoen en die hen overkomt; de televisie laat het zien en ons eigen leven vertelt zijn eigen verhaal.

Zoals God toen in het begin deed, zo doet Jezus nu hier: blazen, nieuwe adem inblazen, de Heilige Geest op en in zijn leerlingen. Precies wat wij vieren op de vijftigste dag na Pasen, op Pinksteren. Maar hier, bij Johannes vallen Pasen en Pinksteren op één dag!

Jezus maakt een nieuw begin met mensen. Hij schept de mens opnieuw. Het wordt pas echt een nieuw mens, als hem een nieuwe Geest wordt ingeblazen.

'Ontvang de Heilige Geest. Als jullie iemands zonden vergeven, dan zijn ze vergeven; vergeven jullie ze niet, dan zijn ze niet vergeven'.

Met die boodschap staat de kerk in de wereld. Dat geheim draagt de kerk mee en uit.

Wat God doet aan mensen, mogen mensen waarmaken en voortzetten aan elkaar.

Vergeving van zonden, verzoening met God.

Alles wat aan onze handen kleeft, wat wij misdaan hebben, waarin wij tekortgeschoten zijn, naar elkaar toe, naar onszelf toe, naar de schepping, naar God toe, alles wat wij op onze schouders en op onze nek meezeulen door het leven heen, wat door onze schuld kapot gegaan is en niet meer hersteld kan worden, al die dingen, waar je je soms niet eens bewust van bent, want je bedoelingen waren toch zo goed, of waar je je soms zo pijnlijk van bewust bent en die dan zo kunnen steken – dat allemaal vergeeft God. Want liefdevol en genadig is de Heer, hij blijft geduldig en groot is zijn trouw. Hij straft ons niet naar onze zonden, hij vergeldt ons niet naar onze schuld. Zo ver als het oosten is van het westen, zo ver heeft hij onze zonden van ons verwijderd. Zingt Psalm 103.

Gods vergeving in de handen van Jezus' leerlingen, die zich ervan bewust zijn hoezeer zij zelf leven van Gods vergeving.

Vergeving krijgen we niet op een koopje. Is niet goedkoop. Schuld glijdt niet van onze schouders als water van de veren van een eend.

Tussen God en mensen in is het kruis van Jezus opgericht. Vergeving door God vraagt om erkenning van schuld en om het doen van gerechtigheid.

Ook tussen mensen is vaak te veel gebeurd om daar zo maar een streep doorheen te halen.

Dat moet in veel gevallen eerst worden uitgesproken. Zo kan ruimte ontstaan voor een woord van vergeving.

Maar vergeving is daar niet van afhankelijk. Om te voorkomen, dat verongelijkheid gaat leiden tot bitterheid en zo jezelf langzaam maar zeker gaat vergiftigen, kan het ook een eigen keuze zijn, om, niet afhankelijk van schulderkenning, de ander te vergeven. Om zo zelf vrij te worden van wat je is aangedaan en vrij te worden van die ander.

Niet alle leerlingen zijn daar op die avond in dat huis aanwezig. Thomas is er niet. Hij hoort van zijn collega's wat hen is overkomen. Hij kan het niet geloven. Hij moet eerst zien.

Wij herkennen ons in zijn moeite. Wij willen ook wel zien.

Thomas behoudt met al zijn moeite zijn plaats in de kring van zijn leerlingen. Hij wordt niet buitengesloten. Het geloof in de Opgestane kunnen wij elkaar niet geven en zeker ook niet van elkaar eisen of afdwingen. Maar net als eerder Maria overkomt nu ook Thomas dat hij te zien krijgt, en meer dan dat: hij mag met zijn handen de wonden van Jezus aanraken. Concreter en lichamelijker kan voor ons niet.

Thomas staat daar in het evangelie als vertegenwoordiger van al die mensen die eerst willen zien en dan geloven.

Maar Jezus wenst geluk wie niet zien en toch geloven.

Tot wie het wil en tot wie het kan horen komen zijn woorden: Vrede met u, vrede met jou. Mijn Geest blaas ik op jullie. In je doop. En als je mijn woorden hoort.

Leef uit mijn vergeving en sta met vergeving in de wereld. Nu en alle dagen.